

Odbor protidrogové politiky

ZÁPIS Z JEDNÁNÍ

Rada vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislosti Výbor zástupců resortů a institucí

Den: 03. 03. 2025
Čas: 9:30-12:30
Místo: Rytířská 539/31
Přítomni: dle prezenční listiny

Program jednání

1. Doporučené klinické postupy v adiktologii
2. Informace o současném vývoji v dostupnosti opiátové substituční léčby
3. Návrh na zřízení Poradního výboru pro posuzování psychoaktivních látek
4. Příprava na jednání Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislosti
5. Informace o dotačním řízení „Protidrogová politika“ na rok 2025
6. Aktuální informace Odboru protidrogové politiky
7. Aktuální informace členů VZRI

Průběh jednání

Jednání vedla předsedkyně výboru, Ing. Lucia Kiššová. Z důvodu její nepřítomnosti na začátku jednání byla zahájením a vedením diskuze u prvního bodu pověřena vedoucí oddělení koordinace a financování protidrogové politiky ÚV ČR, Mgr. Kateřina Horáčková.

1. Doporučené klinické postupy v adiktologii

Mgr. Petr Hrouzek, PhD., vedoucí řešitelského týmu projektu, představil finální verzi Doporučených klinických postupů v adiktologii (dále „Doporučené postupy“), které budou předloženy Radě vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislosti (dále „Rada“) ke schválení. Doporučené postupy byly představeny členům VZRI na jednání dne 11. září 2024, následně došlo k zapracování připomínek a dopracování doporučených postupů pro zbývající cílové skupiny. Formulaci postupů předcházela rešerše existujících doporučených postupů v ČR i v zahraničí, analýza zdrojů a hodnocení adaptability zahraničních postupů pro tuzemské prostředí. Soubor Doporučených postupů je strukturován do boxů podle jednotlivých metodických okruhů. Formulace a schválení Doporučených postupů je rovněž plněním úkolu Akčního plánu politiky v oblasti závislosti 2023–2025 (dále „Akční plán“).

V následné diskuzi doc. MUDr. PhDr. Kamil Kalina, CSc. (SNN) poděkoval za vypracování Doporučených postupů a uvedl, že Výbor SNN přijímá odpovědnost za tyto postupy a doporučuje jejich implementaci v praxi. Zdůraznil, že se jedná o významný nástroj pro vzdělávání, inspiraci a rozvoj, který nemá v evropském srovnání konkurenci.

2. Informace o současném vývoji v dostupnosti opiátové substituční léčby

Doc. MUDr. Viktor Mravčík, Ph.D. (SNN) informoval o současném vývoji v dostupnosti opiátové substituční léčby (dále „OST“), který směřuje ke snížení její dostupnosti a zvýšení nálehavosti z odborného terapeutického i veřejno-zdravotního hlediska. V r. 2022 byla odstraněna finanční bariéra dostupnosti OST v ČR díky rozhodnutí Státního ústavu pro kontrolu léčiv (dále „SÚKL“), které stanovilo úhradu přípravku ZUBSOLV ze zdravotního pojištění. Toto rozhodnutí však bylo zrušeno MZ v lednu 2025, což může vést k omezení dostupnosti OST pouze na specializovaná centra. OST je vědecky ověřená metoda, která snižuje rizikové chování, přenos infekčních nemocí, riziko předávkování, účast na trestné činnosti a užívání nelegálních drog, čímž zlepšuje kvalitu života uživatelů opioidů. Zajištění dostupnosti OST je v souladu s Národní strategií prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027, která se zaměřuje na kvalitní a dostupnou síť adiktologických služeb. V současné situaci je finančně dostupná OST v síti ambulantních pracovišť oboru psychiatrie a návykových nemocí základním pilířem léčby závislostí na opioidech. Navíc je třeba vnímat změny na nelegálním trhu s opioidy, zejména v souvislosti se snížením produkce opia v Afghánistánu a vzrůstající nabídkou syntetických opioidů v Evropě.

Zástupce MZ reagoval a uvedl, že tento krok byl učiněn na základě vyhovění odvoláním podaným Svazem zdravotních pojišťoven ČR. MZ při vyřizování odvolání zjistilo, že napadené rozhodnutí SÚKL nebylo vydáno v souladu s právními předpisy. V takovém případě je MZ povinno rozhodnutí zrušit a věc vrátit SÚKL k novému projednání. Zrušení rozhodnutí SÚKL neznámá, že léčivý přípravek nemůže být v budoucnu opět hrazen z veřejného zdravotního pojištění. Je však nutné ověřit splnění všech zákonných podmínek pro přiznání úhrady. Vzhledem k institutu předběžné vykonatelnosti, který se uplatňuje v řízeních o cenách a úhradách léčivých přípravků, vždy existuje riziko, že rozhodnutí o stanovení úhrady i jiných léčivých přípravků může být později zrušeno. Na druhou stranu, institut předběžné vykonatelnosti umožňuje rychlý vstup posuzované terapie do systému úhrad, i když se později ukáže, že podmínky pro to nebyly od počátku splněny. Dále uvedl, že MZ eviduje i další odvolání proti rozhodnutím o stanovení/změně úhrady u léčivých přípravků určených k OST. Tato řízení o odvolání však stále běží, MZ se k jejich výsledku nemůže vyjadřovat. Následně upozornil, že navrhované usnesení uvádí MZ do střetu zájmů, jelikož o odvoláních rozhoduje věcně příslušný útvar MZ. Z tohoto důvodu navrhl změnit usnesení tak, aby SNN oslovila zástupce držitele registrace daného léčivého přípravku a následně jednala se zdravotními pojišťovnami o výši cenové úhrady. Zástupci SNN reagovali a uvedli, že SNN jako odborná společnost nemůže vstupovat do jednání se zdravotními pojišťovnami. Na situaci chtějí upozornit na jednání Rady, a to i z důvodu, že zrušení úhrady hrozí u dalších substitučních preparátů. Ředitelka OPK uvedla, že by mělo být svoláno pracovní jednání a situace by měla být aktivně řešena v pracovních skupinách MZ. Na závěr bylo oznámeno, že navrhované usnesení zůstane v původním znění.

3. Návrh na zřízení Poradního výboru pro posuzování psychoaktivních látek

Ředitelka OPK představila návrh na zřízení nového Poradního výboru pro posuzování psychoaktivních látek (dále „Poradní výbor“). Zřízení Poradního výboru je navrhováno z důvodu nových povinností vyplývajících z novely zákona č. 321/2024 Sb. o regulaci psychomodulačních a psychoaktivních látek. Novela ukládá MZ, Státnímu zdravotnímu ústavu (dále „SZÚ“) a ÚV ČR rychlé hodnocení nových psychoaktivních látek a hodnocení zařazených psychoaktivních, psychomodulačních a návykových látek. Procesu hodnocení se mají účastnit i další instituce, jako Státní zemědělská a potravinářská inspekce, SNN a odborníci ze souvisejících oborů. Poradní výbor bude odborně zajištěn SZÚ a administrativně sekretariátem Rady. Výsledkem bude doporučení návrhu k zařazení posuzované látky na seznamy předkládané vládě. Systém včasného varování

(dále „EWS“) při Národním monitorovacím středisku pro drogy a závislosti (dále „NMS“) se stane stálou pracovní skupinou Poradního výboru, bude provádět rychlé hodnocení nových psychoaktivních látek a doporučovat Poradnímu výboru jejich zařazení na příslušné seznamy. Činnost EWS bude nadále zajišťována NMS. V souvislosti se vznikem Poradního výboru je nutné revidovat Statut Rady, který nově reflektuje vznik Poradního výboru.

V následné diskuzi zástupce MZ požádal, aby bylo ve Statutu Poradního výboru reflektována role MZ, SZÚ a ÚV ČR tak, jak to vyplývá ze zákona. Z tohoto důvodu bylo dohodnuto, že Statut Poradního výboru bude upraven tak, že předsedu Poradního výboru jmenuje Předseda Rady na základě společné nominace MZ, SZÚ a ÚV ČR. Dále bude přidáno, aby z doporučení o zařazení jednotlivých látek byla patrná jednotlivá stanoviska MZ, SZÚ a ÚV ČR.

4. Příprava na jednání Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí

Zástupci OPK následně představili jednotlivé body nadcházejícího jednání Rady, které se uskuteční dne 20. března od 10:00 hod.:

- I. Kontrola plnění úkolů z předchozích jednání Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí
- II. Doporučené klinické postupy v adiktologii
- III. Zpráva o problematice užívání psychoaktivních látek v České republice 2024
- IV. Zpráva o alkoholu v České republice 2024
- V. Výroční zpráva o činnosti Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí za rok 2024
- VI. Informace o současném vývoji v dostupnosti opiatové substituční léčby
- VII. Návrh na zřízení Poradního výboru pro hodnocení rizik psychoaktivních látek a změna Statutu Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí
- VIII. Informace o dotačním řízení v rámci dotačního titulu „Protidrogová politika“ Úřadu vlády ČR na rok 2025
- IX. Pro informaci:
 - a. Zpráva o stavu zajištění procesu certifikací odborné způsobilosti adiktologických služeb a činnosti Výboru pro udělování certifikací a kvalitu adiktologických služeb za r. 2024
 - b. Realizace politiky v oblasti závislostí v krajích v roce 2023
- X. Různé

Většina bodů programu jednání Rady byla projednána v rámci programu VZRI. Zprávy o alkoholu a psychoaktivních látkách v ČR za rok 2024 byly projednány v rámci Poradního výboru pro sběr dat o závislostech. V následné diskuzi zástupce Ministerstva zdravotnictví (MZ) požádal o doplnění informace o Národním kardiovaskulárním plánu ČR na období 2025–2035 do Výroční zprávy o činnosti Rady za r. 2024.

5. Informace o dotačním řízení „Protidrogová politika“ na rok 2025

Ředitelka OPK informovala o dotačním řízení „Protidrogová politika“ ÚV ČR (dále „DŘ“) v r. 2025. Pro DŘ v r. 2025 bylo původně alokováno 315 mil. Kč. Následně bylo přislíbeno navýšení finančních prostředků ve výši 100 mil. Kč. Cílem navýšených finančních prostředků je podpora sítě adiktologických služeb, jejichž kapacity aktuálně nestačí na uspokojování potřeb cílových skupin, podpora aktivit systémového charakteru zaměřených na oblast prevence, zvýšení informovanosti odborné a laické veřejnosti v adiktologických tématech a včasnou detekci a intervenci. Vzhledem k zaměření dodatečných finančních prostředků na posílení kapacity sítě adiktologických služeb bylo 50 mil. Kč alokováno do první výzvy r. 2025. Zároveň se připravuje vyhlášení druhé výzvy v celkovém objemu 50 mil. Kč, zaměřené na ostatní výše zmíněná témata. Vzhledem k tomu, že vláda uznala

potřebnost posílení adiktologických služeb a prevence, navrhuje se Radě doporučit, aby vláda stabilizovala rozpočet DŘ na r. 2026 ve výši alokovaných prostředků na r. 2025.

6. Aktuální informace Odboru protidrogové politiky ÚV ČR

V souvislosti s obnovením systému certifikací odborné způsobilosti adiktologických služeb, byla v srpnu 2024 uzavřena smlouva s novou Certifikační agenturou (APSS ČR) a od září 2024 byla zahájena realizace místních šetření. Vzhledem k pozastavení certifikací v I. 2020 až 2024 byla prodloužena platnost certifikátů odborné způsobilosti adiktologických služeb do 31. prosince 2025, pokud u dané služby neproběhne místní šetření dříve. Ke konci roku se očekává další prodloužení platnosti certifikátů u těch služeb, které neprošly certifikací. V tomto roce bude probíhat další vzdělávání certifikátorů, jak úvodní, tak průběžné.

V souvislosti s Akčním plánem bude v tomto roce realizováno jeho závěrečné hodnocení a tvorba nového akčního plánu. Členové VZRI budou požádáni o spolupráci. Současně OPK v rámci implementace Akčního plánu zpracovává materiály zaměřené na omezení dostupnosti alkoholických nápojů, tabákových, nikotinových a souvisejících výrobků, regulaci reklamy na hazardní hry, omezení nelegálního trhu, vymáhání práva, prevenci a na daňové nastavení. Každý materiál navrhuje opatření a doporučení pro jednotlivé oblasti. Cílem je vytvořit komplexní balíček opatření zaměřených na ochranu společnosti, především dětí a dospívajících, před vysokou dostupností legálních návykových látek a hazardního hraní v ČR, který bude samostatně předložen na jednání Rady a následně předložen k politické diskusi. Materiály budou rovněž zaslány členům VZRI k připomínkám.

7. Aktuální informace členů VZRI

Zástupce SMO ČR informoval, že předsednictvo SMO ČR projednávalo plánovanou dekriminizaci samopěstování konopí v souvislosti s novelou trestního zákoníku. Stanovisko SMO ČR k návrhu je negativní. Ředitelka OPK reagovala a uvedla, že zástupci OPK jsou otevřeni účastnit se jednání SMO ČR, kde mohou návrhy blíže vysvětlit. Na závěr proběhla diskuze k tématu pozměňovacích návrhů, které poslanci předkládají bez předchozí odborné diskuze.

V 11:42 bylo jednání ukončeno.

Zapsal: Mgr. Daniel Frič v. r.

Dne: 12. 3. 2025